

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Soitzer,

Lören Hempel.

1844.

Ved
Cancellieraad Sören Hempels
R i s t e

den 19 Januar 1844
i St. Knuds Kirke.

Af
H. P. Svitzer,
Stiftsprovst.

Udgivet til Fordeel for „Stiftelsen af 18 September
for gamle, værdige og trængende Haandværksmestere i
Odense og deres Efter.“

Odense.
Trykt i Eyens Stiftsbogtrykkerie.

Andægtige Christne !

Hvad er det, som i disse Alvors Dieblikke har sammentaldt en saa anseelig, en saa talrig Forsamling under dette Tempels ærværdige Buer? — En venlig Olding er hensovnet, hans trætte Legeme er gangen til Hvile, det er hans Støv vi ville overgive til Gravens Gjemme. Men han var dog ingen af Jordens Mægtige; det var hverken høi Fødsel eller anseelig Embedsstilling, hverken et arvet Navn eller jordist Vælde, der udmærkede ham fremfor Mængden. Den Trang til at yde hans Støv den sidste Væresbeviisning her paa Jorden, om hvilken denne Stund saa talende vidner, hvor udbredt den er, hvorledes den har gjennemtrængt Borgersamfundets forskjellige Klasser

og selv fra Provindsens fjernere Egne hidført Mænd af forskjellige Livsstillinger, — den vidner altsaa om, at der i Livet gives Noget, som er ædlere og ærbærdigere, end de udbortes Fortrin, der kunne smykke Enkelte, og at det var noget Saadant, der vandt denne Hensøvede deres Hjerter, med hvilke han under et langt Livs Virksomhed kom i Forbindelse; og jeg troer ikke at feile, naar jeg udtaler det som min Overbeviisning, at det fornemlig var den dybe inderlige Kjærlighed, der luede i hans Sjæl, hvormed han ikke allene omfattede sine Nærmeste, dem, som i engere Betydning vare hans Elskede, men Alt hvad han ansaae for Sandhed og Ret, alle sine Medmennesker i Almindelighed, som i Særdeleshed sit kjære Fædeland, sine dyrebare Medborgere, og denne Stad, hvor han tidlig vandt et kjært Hjem og i mange Aar udfolde en hæderlig Virksomhed. Med et Ord troer jeg, at hvad der erhvervede denne Salige saa almindelig Agtelse og Hengivenhed, hvad der længe vil bevare hans Minde i taknemmelige Hjerter, var den

Erkjendelse, at hine bekjendte Ord ogsaa betegne hans Virken iblandt os, hine Ord, med hvilke forud den fromme Job trøstede sig under sine Lidelser, da han sagde:

Job. 29, 15. 16. „Seg var den Blindes Dine og jeg var, den Lammes Fødder, jeg var de Fattiges Fader, og den „Tvistighed, som jeg ikke vidste, den undersøgte jeg.“

„Den Blindes Dine“ kan dog den med Rette kaldes, der søger Lys for sig selv og Andre, der redeligt arbejder paa at finde, fastholde og udbrede Sandhed. Dannet fra Ungdommen af til at forkynde den himmelske Sandhed i Herrens Huus, aabne vel Forsynet tidligen denne Hensøvebe en anden Virkekreds; i 47 Aar var han Udgiver af dette Stifts Avertisements=Lidende, og i en lang Aarvække selv Redacteur af samme, medens han til samme Tid ved ivrig og uegennyttig Forlægger=Virksomhed befordrede mangt et Aandens Foster frem for Lyset, der udsprede Sandhedens Funke i engere eller vi-

dere Kredse. Men ogsaa Journalistens Kald er det, at søge og at udbrede Sandhed. Hvo mindes da hans Virken i denne Retning i hans kraftfulde Dage og maae ikke tilstaae, at han kjæmpede, og kjæmpede varmt, for Alt, hvad han ansaae for Sandhed og Ret. De Anstuelser, han havde tilegnet sig, dem fastholdt og dem udtalede han indtil det Sidste. Lad nu end enkelte af disse i enkelte Retninger have lidt under den Ufuldkommenhed, som klæber ved al menneskelig Digten og Tragten, lad Mærene, som rulle hen, i flere Henseender have ført den forskende Aand dybere, og bragt forandrede Resultater for Lyset, saa vidnede dog den Fasthed, hvormed han under de menneskelige Meningers brusende Strømninger bevarede, hvad han engang havde troet at burde erkjende og tilegne sig, og den Oprigtighed, hvormed han ved enhver Leilighed mundtlig og skriftlig udtalede det, om, hvor dybt han havde optaget det i sin Sjæls Indderste, og gjorde hans Færd agtværdig, ogsaa for dem, som ikke deledede hans Anstuelser, ogsaa for dem,

som nu og da følte sig kaldede til at modsigge enkelte af disse.

„Den Lammes Fødder“ kalder jeg den, som hjælper den eller det til at gaae, der ikke kan gaae uden Bistand udenfra, som villigt byder Haanden til at skaffe alt det Fremgang, der erkjendes for Gavnligt og Ret, og der behøver forenede Kræfters troe og fælleds Samvirken. Hvo opfordrede da nogenstinde denne Salige til Deeltagelse i ædel Daad, og fandt ikke hos ham et aabent Die og et redebont Hjerter; hvo bød ham Haand til hjærlig Samvirken for et skjønt Maal, og erfarede ikke, hvor villigt han hengav sig til hvad der havde grebet hans Indre, hvor gjerne han da kom i Møde med villig, endog opofrende, Barme og Kjærlighed! Hvor mangfoldig og forskjellig var ikke den Virksomhed, hvortil, udenfor hans egentlige Kaldsgjærning, deels egen indre Tilskyndelse, deels Medborgeres Tillid kaldte ham, og aldrig undslog han sig, villigt fulgte han hvert indre og ydre Kald, og offrede det Tid og Flid, Formue og

Kræfter. Uegennyttig Virken for Nutid og Fremtid, hvor han troede at kunne gavne og fremme Medborgeres Vel, udmærkede saavel hans offentlige som hans private Færd.

Men dog er det fornemlig som „de Fattiges Fader,“ at hans Amindelse vil blive i Betsignelse. Han gjorde meget vel i det Skjulte, mange Lidende ville bittert beklage hans Bortgang, og savne den skjulte Velgjører, der ikke blev træt af at meddele, og ikke lod den venstre Haand vide, hvad den høire fuldbragte. Men han unddrog sig heller ikke den offentlige Velgjørenhed, og blandt de forskjellige Virketredse, hvortil han kaldtes, vare de, som havde et velgjørende Diemed, stedsse hans Hjerte de dyrebareste. Lahn's Stiftelse, af hvis Inspection han var Medlem lige fra dens første Indretning, i henved 40 Aar, de forskjellige Legater, i hvis Bestyrelse han deeltog, Afplet, og fornemlig den Stiftelse til gamle Haandværkeres og deres Enkers Understøttelse, som han paa sine ældre Dage bidrog saa væsentlig til at begrunde, og som

han endnu paa sit sidste Sygeleie bestjærftigede sig med og skjænkede et betydningsfuldt Bidrag til, Alt bærer det Vidnesbyrd om hans for trængende Medmennesker hjærlige og deeltagende Hjerte; og naar hans Been længst ere hensmuldrede i Jordens Skjod, vil hans Navn endnu nævnes med Taknemlighed af dem, der nyde Godt af hiin Stiftelse, saavelsom af de smaae Børn og deres Paarørende, der i Aflyet tildeles Glædsbelønning af det Legat, han til det Diemed skjænkede og stiftede.

„Den Tvivstighed, som jeg ikke vidste, den undersøgte jeg,“ sagde Job, ogsaa disse Ord kunne med Sandhed anvendes paa denne Salige. Blandt de mange Idrætter, hvortil Foresattes og Medborgeres Tillid kaldte ham, var ogsaa Forligelses-Commissionen; og den Varme, den Udholdenhed, med hvilken han lige indtil sit sidste Sygeleie opoffrede denne Tid og Kræfter, vidnede dog om, at han ogsaa her fandt Tilfredsstillelse for sin Sjæls varme Fylde, for den Kjærlighed, der drev ham til, ikke at unddrage sig

nogen Gjerning, hvormed han haabede at kunne gaae Medborgere; den vidnede om, at han ogsaa havde fornummet Betydningen af Forløserens Ord: „Salige ere de Fredsommelige; thi de skulle kaldes Guds Børn.“

Saaledes var hans Færd iblandt os, — og Gud velsignede hans Stræben. Han vandt ved denne ikke allene en hæderlig uafhængig Stilling i Livet, i hvilken han baade kunde forsørge en talrig og dyrebar Familie, og fyldestgjøre sit Hjertes Trang til at gjøre vel mod de Lidende; men det var ogsaa ved den, at han vandt, hvad han med Nette satte høi Pris paa, deres Agtelse og Venskab, der kom i nærmere eller fjernere Berørelse med ham. Det var ved den han vandt sin Konges Raade, der prydede ham med den Rang, som vidnede om, at hans stille Fortjenester bleve erkjendte og paaskjønne. Det var ved den han vandt, hvad der var hans Hjerte saa dyrebart, sine Medborgeres Venskab og Tillid, der kaldte ham til mange af de Gjæringer, i hvilke han stræbte at

gavne, navnlig til at repræsentere denne Bye i Stænderraadet, da dette første Gang samledes, og til den Plads i Magistraten, som han beklædte lige til sin Dødsdag.

Dog undgik han heller ikke Menneſtens almindelige Lod, Livets Omskiftelser og Prøvelser, og de ramte ham især paa de ældre af Livets Færd og Moie svækkede Dage. En elsket Hustru, der i mange Aar havde trolig deelt med ham Glæder og Smerter, reves bort fra hans Side, og efterlod i hans Hjerte et Savn, som ikke kunde stilles hernebe. Kræfterne svandt, Synet svækkedes. Da kaldte nys Herren og saa en inderligt elsket Datter hjem til sig, bort fra den kjærlige gamle Fader, fra en dybt sørgende Egtesfælle og fra flere umyndige Børn; og hun drog hele hans Hjerte og Sind med sig op imod Lysets høiere Egne; umiddelbart derefter nedlagdes han paa sit sidste Leie. Men et Liv, som var den Blindes Die og den Lammes Fod og den Fattiges Fader, var dog vist nok en blod Pude at lægge det trætte Hoved

til Hvile paa; det fornam han ogsaa med et Taknemlighed mod Gud opfyldt Hjerte; selv under sine sidste Lidelser udtalede han med dybt bevæget Indre sin Erkjendelse af Forsynets misfandelige, naaderige Førelser, og Trøsten herovenfra, Tilliden til den guddommelige Barmhjertighed, der for Jesu Skyld forlader hvad Skrøbelighed forbrød, veeg heller ikke fra ham, før Gud endte hans Lidelser ved en stille Død, og førte den troe Tjener op til Lysets venlige Egne, til Gjenforening med de Elskede, de savnede Forudgangne. O! maatte da Mindet om hvad han var og hvad han ved Guds Bistand virkede, længe leve i vore Hjerter! maatte det mildt vederqvæge og trøste dem, som sørge ved hans Baare! dem, der med dyb Smerte savne den venlige Olding, den elskede Fader, den trofaste Broder, den oprigtige Ven, den hjærlige Belgjører. Hvor oploftende og trøsterig, men ogsaa hvor vækkende og styrkende indvirker dog ikke den Overbeviisning paa os, at vore forudgangne Elskede have erhvervet sig almindelig Agtelse og Kjær-

lighed, at de savnes af Flere end deres egne Nærmeste, at deres Minde lever i Betsignelse. Maatte denne Saliges Efterladte erfare dette! maatte hans Minde vække og styrke dem og os Alle til ogsaa at nære Kjærlighedens milde Barme i vore Hjerter, og lade den styre vor Digtet og Tragten hermede, da skulle vi ogsaa af Guds Naade for Jesu Christi Skyld finde Trost i Livet, Hvile og Salighed i Døden. Thi vist nok

Den Frommes Liv i Verden er
 En Sød, som Gud udsaæde her
 For meer end Gravens Gjemme.
 Naar da et andet Almagts Bliv
 Afsfaber til et bedre Liv,
 Skal og vort Stov fornemme
 Den samme Staberstemme!

Amen.

C a n t a t e
affungen
efter Taler, af Sangforeningen.

Hver Form skal forgaar,
Hvert Die skal lukkes!
Lad Dødsitimen staae,
Lad Livsstjernen slukkes,
Een Ting dog bestaaer:
Den Godes Minde,
Mens hiøset Maalet han naaer!

O, Du, som paa Jord
Har elsket hver Broder,
Din Len vorder stor
I lysere Klober!
Du elsked de Smaa,
Dit Dies Solglimt
Belyste Armodens Braa!

Lidt stirred dit Blif
Paa Stjernernes Hare,
Hvorhen forudgik
Mangfoldige Kjære!
Med funkende Skrift
Staaer der optegnet
Hver from og adel Bedrift!
